

شورای عالی حوزه های علمیه

کلیات و برنامه درسی رشته «علوم اسلامی با گرایش اخلاق اسلامی» در مقطع سطح دو

شماره مصوبه: ۱۵۷۶

شماره جلسه: ۲۳۶

تاریخ تصویب: ۱۳۹۹/۱۱/۰۶

تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۸/۱۲

مرجع تصویب: شورای گسترش حوزه های علمیه

سطح دو «علوم ما» ۲. **تعریف:** عنوان رشته، سطح دو «علوم اسلامی با گرایش اخلاق اسلامی» است. **ما» ۱. عنوان:** اسلامی با گرایش اخلاق اسلامی»، دومین مقطع از تحصیلات حوزوی و یکی از رشته های حوزه دانشی «اخلاق، تربیت و مشاوره اسلامی» است که در آن طلاب، ضمن فراگیری مباحث فقه و اصول متعارف، با مفاهیم و اصطلاحات، مبانی، اصول، موضوعات و ساختار اخلاق اسلامی و روش های تربیتی آن آشنا می شوند و پس از احراز توان علمی با ارائه تحقیق پایانی، موفق به دریافت مدرک **ما» ۳. اهداف:** سطح دو «علوم اسلامی با گرایش اخلاق اسلامی» می شوند.

- **علیهم السلام** آشنایی با مبانی و مسائل دانش اخلاق اسلامی بر اساس آموزه های قرآن و مکتب اهل بیت
- آشنایی با منابع دانش اخلاق اسلامی و ایجاد توان فهم آن؛
- ایجاد توان تحقیق در حد جمع آوری، تتبع و جمع بندی مطالب در زمینه دانش اخلاق اسلامی؛
- آشنایی با سیره و روش علماء ربانی در فرآیند تربیت اخلاقی؛
- **علیهم السلام** آشنایی با سبک زندگی اسلامی بر اساس مکتب اهل بیت
- ایجاد توان پاسخ گویی به پرسش های عمومی در حوزه دانش اخلاق اسلامی؛
- تربیت دانش پژوهان برای ورود به سطوح بالاتر؛
- شناخت استدلالی مسائل فقهی و اصولی و آشنایی با روش های استنباط فقهی بر اساس دروس متداول این سطح؛
- ایجاد توان استفاده از متون و منابع مهم فقهی، اصولی.

مادّه 4. سیاست‌ها:

- اهتمام به ایجاد زمینّه تعالی اخلاقی و اعتقادی طّلاب؛
- اهتمام به رشد جامع و هماهنگ طّلاب در ابعاد شناختی، مهارتی و نگرشی؛
- اهتمام به آموزش اخلاق اسلامی بر اساس قرآن و سنّت؛
- تأکید بر استفاده از منابع اصیل و مهمّ اخلاق اسلامی؛
- اهتمام به تعمیق و گسترش اخلاق در حوزه؛
- حفظ و تقویت سنّت‌های حسنّه حوزه‌های علمیّه ضمن توجّه به ابزارهای نوین و روش‌های کارآمد در تعلیم و تربیت و پژوهش؛
- اهتمام به دروس فقه و اصول و نظارت بر اجرای آن؛
- تأکید بر آموزش‌های پژوهش‌گرا؛
- تأکید بر تقویت اعتماد به نفس طّلاب در مسائل علمی - پژوهشی؛
- توجّه به نیازهای جامعه و نظام اسلامی و کاربردی کردن آموزش؛
- تأکید بر استفاده از اساتید، مدیران و کادر اجرایی مهذب، با تجربه، منظم، خلاق و فعال؛
- اهتمام به شناسایی، هدایت و حمایت از طّلاب مستعد در زمینه تحقیق، تدریس و تبلیغ.

مادّه 5. ضرورت:

- و آموزه‌های دینی؛ صلی الله علیه و آله محور بودن اخلاق و تعالی مکارم اخلاقی، به عنوان هدف از بعثت نبی اکرم
- تأمین نیازهای اخلاقی جامعه در حوزه‌های نظری و عملی؛
- ابتناء رسالت تبلیغ دینی بر تخلّق به اخلاق الهی؛
- تأثیر تخلّق به اخلاق اسلامی، در رشد علمی طّلاب و تربیت عالم ربّانی.

و حضوری است. طول دوره، حدّافل چهار^[1] نظام آموزشی این رشته در سطح دو، نیم‌سال، درسی مادّه 6. نظام آموزشی:

مادّه 7. شرایط پذیرش: نیم‌سال و حدّاکثر شش نیم‌سال است.

1. احراز صلاحیت‌های عمومی و اخلاقی؛
2. دارا بودن مدرک علمی سطح یک؛
3. قبولی در سنجش علمی.

عنوان‌رديف مادّ 8. عناوين و مشخصات کلي درس:	ساعت
1 درس عمومی	880
2 درس اختصاصی گرایش	784
جمع ساعت	1664

مادّ 9. عناوين و مشخصات تفصیلي درس:

1. درس عمومی:

عنوان درس رديف	ساعت	اهداف
1 فقه	280	شناخت استدلالی مسائل مهمّ فقه، طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح دو
2 اصول	280	شناخت استدلالی مسائل مهم اصول، طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح دو
3 فلسفه اسلامی	64	شناخت استدلالی مسائل اساسی و چالشی فلسفه اسلامی طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح دو
4 کلام اسلامی	64	شناخت استدلالی مسائل مهم و چالشی خداشناسی، نبوت و امامت با توجه به منابع و متون اصلی کلام اسلامی و ایجاد توان لازم برای پاسخ به مسائل و شبهات اصلی آن
5 تفسیر ترتیبی	32	ایجاد توان بهره‌گیری از آیات قرآن کریم و وجوه محتمل در آن به منظور شناخت معارف قرآنی
6 رجال و درایه	32	شناخت تکمیلی و تسلط بر مباحث مهمّ کاربردی و نکات اساسی رجال و درایه، همراه با معرفی منابع مهم (مکتوب و نرم‌افزاری)
7 تاریخ معاصر	32	بررسی تحلیلی تاریخ فرهنگی، اجتماعی و سیاسی صد سال اخیر ایران
8 روش تحقیق	16+32 نظری-	آشنایی با روشهای عمومی پژوهش و کیفیت بهره‌برداری از منابع در حوزه اخلاق اسلامی

عملی

9 ایجاد توان بهره‌گیری از متون جدید عربی در حوزه اخلاق اسلامی 16+32 نظری- زبان عربی معاصر

عملی

جمع ساعت 880

دروس تخصصی: 2.

اهداف	ساعت	نام درس	ردیف
آشنایی با مهمترین اهداف، مبانی، اصول، روشها موضوعات، منابع و مکاتب مطرح در علم اخلاق اسلامی	32	کلیات دانش اخلاق اسلامی	1
آشنایی با دیدگاه قرآن در خصوص ماهیت، ابعاد، ویژگی‌ها، منزلت و جایگاه انسان در قرآن کریم، همراه با بررسی دیدگاه‌های مفسران در این خصوص	32	انسان در قرآن	2
آشنایی با حقیقت و حیات قرآن، حیات طیّب قرآنی و تاثیرات قرآن بر تهذیب اخلاق <small>علیهم‌السلام</small> بر اساس آموزه‌های مکتب اهل بیت	32	اخلاق و قرآن	3
آشنایی با مهمترین قواعد، روشها و مراحل فهم و تفسیر آیات قرآن کریم و روایات <small>علیهم‌السلام</small> اهل بیت	32	قواعد فهم قرآن و حدیث	4
با <small>علیهم‌السلام</small> آشنایی با موضوعات و مسائل اخلاقی مطرح شده در روایات اهل بیت تأکید بر کتاب الکافی و نهج‌البلاغه	32	اخلاق و حدیث 1	5
با <small>علیهم‌السلام</small> آشنایی با موضوعات و مسائل اخلاقی مطرح شده در روایات اهل بیت تأکید بر سایر معاجم و منابع روایی	32	اخلاق و حدیث 2	6
تبیین و بررسی مهمترین ابعاد سیر اخلاقی و تربیتی عالمان شیعه همراه با <small>علیهم‌السلام</small> منشأیابی و تطبیق آن با آموزه‌های اخلاقی قرآن و اهل بیت	32	سیر اخلاقی عالمان دینی	7
آشنایی با مفاهیم، اهداف، اصول و مهمترین شاخه‌های سلوک و اخلاق عرفانی همراه با تبیین مراحل خودسازی و اخلاق عملی	32	اخلاق عرفانی	8

ردیف	نام درس	ساعت	اهداف
9	اخلاق کاربردی	32+16 نظری- عملی	آشنایی با مفاهیم، اهداف، مبانی، اصول و مهمترین شاخه‌های اخلاق کاربردی با 32+16 نظری- تطبیق بر اخلاق صنفی روحانیت و دیدگاه‌های زعمای برجسته اخلاقی حوزه‌های علمیه
10	آسیب‌های اخلاقی	32	آشنایی با مهمترین موانع و آفات مؤثر در فرایند تربیت و تهذیب اخلاقی و علیهم‌السلام راه‌کارهای بیرون‌رفت از آنها بر اساس آموزه‌های مکتب اهل‌بیت
11	32تعلیم و تربیت اسلامی	1	آشنایی با مهمترین مفاهیم، مبانی و ساحت‌های تعلیم و تربیت اسلامی بر اساس علیهم‌السلام مکتب اهل‌بیت
12	32تعلیم و تربیت اسلامی	2	آشنایی با مهمترین عوامل، اهداف و روش‌های تعلیم و تربیت اسلامی بر اساس علیهم‌السلام مکتب اهل‌بیت
13	32 سبک زندگی اسلامی		تیین و بررسی برترین الگوهای رفتاری زندگی اسلامی و مهمترین عوامل تأثیرگذار علیهم‌السلام در آن بر اساس آموزه‌های مکتب اهل‌بیت
14	32 روان‌شناسی عمومی		آشنایی با مفاهیم کلی روان‌شناسی، انواع و اقسام آن، فیزیولوژی اعصاب، انگیزش و هیجان، و بحث‌های کلی روان‌شناسی اجتماعی، یادگیری، شخصیت و کلیات روش‌شناسی
15	16 نظری-اصول کلی مشاوره و راهنمایی	32 عملی	آشنایی با مهمترین اصول و روش‌ها و فرآیند مشاوره و راهنمایی با تأکید بر دیدگاه 32+16 نظری-اصول کلی مشاوره و اسلامی(به صورت کارگاهی)
16	32 اخلاق و عبادت		تیین و بررسی مهمترین مبانی رابطه متقابل عبادت با تهذیب و اخلاق و تأثیر آنها علیهم‌السلام بر همدیگر بر اساس آموزه‌های مکتب اهل‌بیت
17	32 اخلاق و دعا		بررسی نقش دعا در تربیت اخلاقی همراه با تیین مهمترین موضوعات و مسائل اخلاقی مطرح شده در ادعیه با تأکید بر صحیفه سجادیه
18	32 سلامت و اخلاق		آشنایی با مهمترین مبانی و دستورات حوزه طب و بهداشت جسم و روان و نقش علیهم‌السلام و تأثیر آن بر سلامت اخلاق با تکیه بر آموزه‌های مکتب اهل‌بیت
19	32 اخلاق و مهدویت		آشنایی با مهمترین مبانی رابطه متقابل اخلاق با فرهنگ انتظار و مهدویت و تأثیر علیهم‌السلام متقابل آنها بر همدیگر بر اساس آموزه‌های مکتب اهل‌بیت

اهداف	ساعت	نام درس	ردیف
آشنایی با مهمترین تاثیرات متقابل فرهنگ و اخلاق بر یکدیگر بر اساس مکتب علیهم السلام اهل بیت	32	اخلاق و فرهنگ	20
آشنایی با مهمترین متون و مآخذ اخلاق اسلامی متقدم و معاصر فریقین همراه با 32+16 نظری- ایجاد توانایی برای استفاده از تراث اخلاقی عملی		متون تخصصی اخلاق	21
ارائه پژوهشی جامع، در یکی از موضوعات اخلاق اسلامی در حدّ تنوع، جمع‌آوری و 32+32 عملی جمع‌بندی اقوال		تحقیق پایانی	22
	784	جمع ساعت	

. در این نظام هر درس به صورت مستقل ارزیابی می‌شود و قبولی یا رد در یک درس، تأثیری در قبولی یا رد دروس دیگر ندارد. [1]